

Obsah

Úvod	11
I. časť	
Bezpečnostné aspekty degradácie životného prostredia a klimatickej zmeny	19
I. Meniaca sa povaha bezpečnostných hrozieb súčasnosti	20
I.1 Životné prostredie a antropocén	23
I.2 Klimatická zmena a jej bezpečnostné implikácie	25
I.2.1 Klimatická zmena ako násobiteľ hrozieb	27
I.2.2 Odmietnutie environmentálneho determinizmu	28
I.3 Miera globálneho otepľovania	29
I.4 Geografia vplyvov klimatickej zmeny	30
II. Dôsledky klimatickej zmeny na ľudskú bezpečnosť	32
II.1 Chudoba	32
II.2 Potravinová bezpečnosť	36
II.3 Šírenie chorôb	37
II.4 Najohrozenejšie skupiny a rodovo podmienené násilie	40
III. Vplyv klimatickej zmeny na vnútornú bezpečnosť štátov	43
III.1 Napätie medzi jednotlivými skupinami	44
III.2 Oslabovanie a rozpad štátu	47
III.3 Zvýšená kriminalita	53
III.4 Migrácia	54
III.5 Vnútroštátne ozbrojené konflikty	59
IV. Dôsledky klimatickej zmeny na medzinárodnú bezpečnosť	65
IV.1 Arktída	66
IV.2 Potápajúce sa ostrovné štáty	67
IV.3 Konflikty o vodné zdroje	70
IV.3.1 Turecko, Sýria, Irak	72

IV.3.2	Izrael a Palestína	74
IV.3.3	Egypt, Sudán, Etiópia, Somálsko	77
IV.4	Hybridné pôsobenie a životné prostredie	80
II. časť		
	Medzinárodnoprávna regulácia environmentálnej bezpečnosti	85
V.	Ochrana životného prostredia počas ozbrojených konfliktov	94
V.1	Životné prostredie v dejinách vojenstva	95
V.2	Aktuálny právny rámec ochrany životného prostredia	98
V.2.1	Ochrana životného prostredia normami medzinárodného humanitárneho práva	98
V.2.2	Ochrana životného prostredia normami medzinárodného práva odzbrojenia	105
V.2.3	Ochrana životného prostredia normami medzinárodného environmentálneho práva	112
V.3	Právny rámec regulujúci ťažbu nerastných surovín a prírodných zdrojov	118
V.3.1	Medzinárodné ozbrojené konflikty	120
V.3.2	Vnútroštátne ozbrojené konflikty	126
V.3.3	Práva ťažobných spoločností – možnosť riešenia? ...	128
VI.	Medzinárodnoprávna ochrana ovzdušia a vody	131
VI.1	Ochrana atmosféry	132
VI.1.1	Ochrana pred cezhraničným znečisťovaním a ochrana ozónovej vrstvy	133
VI.1.2	Ochrana klímy	134
VI.1.3	Ochrana atmosféry prostredníctvom soft law	138
VI.2	Ochrana a využívanie vody	140
VI.2.1.	Dva prístupy k vode z hľadiska <i>ius ad bellum</i>	145
VII.	Medzinárodnoprávny rámec vplyvov klimatickej zmeny na <i>human security</i>	153
VII.1	Vzťah medzi životným prostredím a ľudskými právami	154
VII.2	Vplyvy degradácie životného prostredia na konkrétne ľudské práva	155
VII.2.1	Právo na život	156
VII.2.2	Právo na sebaurčenie	157
VII.2.3	Právo na vodu	159

VII.2.4	Právo na výživu	161
VII.2.5	Ostatné ľudské práva	162
VII.3	Ľudskoprávne záväzky štátov, otázka zodpovednosti za degradáciu životného prostredia a extrateritoriálna ochrana ľudských práv	163
VII.3.1	Ľudské právo na bezpečné, čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie – jus in statu nascendi	168
VII.4	Právo prírodných a priemyselných pohrôm	169
VII.5	Práva vysídlených osôb	177
VII.5.1	Prípád Teitiota	183
VII.5.2	Právne postavenie vnútorne presídlených osôb	185
VII.5.3	Potreba v. vôľa regulovať právne postavenie nepravých utečencov	187
VIII.	Medzinárodná trestnoprávna ochrana životného prostredia	189
VIII.1	Zločiny podľa medzinárodného práva a možnosti reinterpretácie	192
VIII.1.1	Agresia	192
VIII.1.2	Genocída	194
VIII.1.3	Zločiny proti ľudskosti	196
VIII.1.4	Vojnové zločiny	198
VIII.2	Možné smery právneho vývoja	201
VIII.2.1	Reinterpretácia existujúcich zločinov v rámci činnosti ICC	202
VIII.2.2	Ekocída ako nový zločin podľa medzinárodného práva?	203
VIII.2.3	Univerzálna trestnoprávna jurisdikcia vnútroštátnych súdov	206
VIII.2.4	Zodpovednosť korporácií	209
 III. časť		
	Bezpečnostná rada ako aktér environmentálnej bezpečnosti	211
IX.	Ekologická bezpečnosť – prístupy hlavných orgánov OSN	212
IX.1	Teoretické aspekty posudzovania degradácie životného prostredia zo strany Bezpečnostnej rady	220
IX.1.1	Politicko-právne limity pôsobenia Bezpečnostnej rady	221
IX.1.2	Povaha environmentálnej hrozby	224

IX.2	Konceptualizácia environmentálnych hrozieb zo strany Bezpečnostnej rady	226
IX.2.1	Konfliktné zdroje a suroviny ako kvázi-environmentálna téma	226
IX.2.2	Environmentálne hrozby – prístupy po skončení studenej vojny	228
IX.2.3	Prebiehajúce debaty o environmentálnych hrozbách ...	229
IX.3	Prostriedky riešenia	234
IX.3.1	Preventívne nástroje Bezpečnostnej rady	234
IX.3.2	Sankčné nástroje Bezpečnostnej rady	237
	Záver	241
	Summary	247
	Zoznam použitých prameňov	248